

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

67 ÅRGANG

17. NOVEMBER 1955

A V I N N H O L D E T :	NR.
DEN RENESTE JOMFRU - KONGENS REGJERINGSJUBILEUM - DE HELLIGES SAMFUNN - HELLIG OLAVS LEGEME I TRONDHEIM - BIKK PÅ TIDEN - KINESISK VÅRLUFT - DAGLIG LIV I VÅRE KVINNEKLOSTRE: ST. ANTONIUS-SØSTRENE - SANKTA CECILIA, MUSIKKENS VERNEHELGEN - KATOLSK FLYKTINGEARBEID - BOKANMELDelse	42
	43

NESTE NUMMER KOMMER 1. DESEMBER 1955

DEN RENESTE JOMFRU

Maria er menneskeslektens mor, den nye Eva. Men hun er også dens datter. Århundre etter århundre i en dunkel, ubevisst forventning om en fødende jomfru, vugget den gamle, uforløste verden, verden før nåden, henne ved sitt forpinte hjerte. Århundre etter århundre skjermet verden denne vidunderlige, lille piken — som den ikke visste navnet på — med sine gamle, grove hender, som har rørt ved så meget synd. En liten pike, hun som er englenes dronning....

Jomfru Maria har hverken fått triumf eller mirakler. Hennes sønn har ikke tillatt at menneskelige æresbevisninger så meget som streifet henne. Ingen har levet, lidd og er død så fullstendig uvitende om sin egen rang og verdighet, en rang som setter henne over englene. Hvor forunderlig ensom hun var, født

uten synd.... hellige ensomhet! Menneskets gamle kjente demoner, list og hovmot, står der og stirrer langt borte fra på denne vidunderlige skapningen, som er usårlig, men uten våpen og som de aldri kan nå. Vel er vi arme mennesker ikke meget verd, men barnet rører våre hjerter og de smås uvitenhet får oss til å slå øynene ned; for våre øyne kjenner godt og vondt og har sett så meget. Men det er tross alt bare uvitenhet. Jomfruen var uskylden. Kan du forestille deg hvorledes hun ser på menneskene? Hun avskyr selvfølgelig synden, men hun har ingen erfaring om den. Jomfruens blick er det eneste virkelige barneblick som noensinne har sett på vår skam og ulykke.

Ja, for virkelig å kunne be til henne, må man føle dette blikket, som ikke er overbærende, for overbærenhet må komme etter en bitter erfaring. Dette blikket rommer ømhet og medfølelse, smertelig overraskelse og en ufattelig, ubeskrivelig følelse som gjør henne yngre enn synden, yngre enn den slekt hun er utgått fra, og som gjør henne til menneskehetens yngste — skjønt hun er mor ved nåden og til nåden.

Etter Georges Bernanos.

FYRINGSOLJE

brukes av

Bispegården
St. Josephs Institutt
Vor Frue Hosp. Nerveavd.
St. Dominikus kirke.
St. Elisabethsøstrenes
Pleiehjem
Sta. Katarinahjemmet.
St. Pauls Kirke
Moderhuset
Florida Sykehus
Øyenklinikken
St. Josephs Hosp., Drammen
St. Torfinns Klinik, Hamar
S. Elisabeth Inst., Hammerfest
St. Theresia kirke, Hønefoss.
St. Fransiskus Hosp., Hønefoss.

Oslo

Bergen

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 20. NOVEMBER: 25. sønd. etter Pinse. (24. i messeboken). Ep. Kol. 1, 9—14. Ev. Mat. 24, 15—35. Mandag: Marias ofring. Tirsdag: Cecilia, jomfru, mart. Onsdag: Klemens I, pave, mart. Torsdag: Johannes av Korset, bekj., kirkelærer. Fredag: Katarina, jomfru, mart. Lørdag: Sylvester, abbed.

SØNDAG 27. NOVEMBER: 1. sønd. i Advent. Ep. Rom. 13, 11—14. Ev. Luk. 21, 25—33. Mandag: Ferialdag. Tirsdag: Apostlen Andreas vigiliefest. Onsdag: Andreas, apostel. Torsdag: Ferialdag. Fredag: Bibiana, jomfru, mart. Lørdag: Frans Xaver, bekj.

SØNDAG 4. DESEMBER: 2. sønd. i Advent. Ep. Rom. 15, 4—13. Ev. Matt. 11, 2—10.

LEILIGHET

i ny ell. gl. gård i Oslo søkes snart av ektepar m. 2 barn.

Henv. Rolf Sand, tlf. 53 50 04.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER I KATOLSKKE KIRKER OG KAPELLER I NORGE

OSLO KATOLSKKE BISPEDØMME:	Stille messe	Høymesse
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 1. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvard kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 680868	8.00 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberget. 15, tlf. 442324	8.15 9.30 m. fr. pr.	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 380287	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimsv. 309, tlf. 377868	—	8.15
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209.	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410.	8.00 9.00	10.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappelensgt. 1, tlf. 2019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.00	10.30
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke, Torvgaten 113, tlf. 23751	8.00	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 7, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgars kirke, Kirkegaten 3, tlf. 4225	8.00	10.30
LILLESTRØM: St. Magnus kapell, Halvdansgt. 5, tlf. 712378	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Dyreveien, Rygge	20. nov.	12.30
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.30
STABEKK: Jesu Hjerte kapell, Nyveien 17, tlf. 537735	9.05	10.45
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	16.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 9028 (Drammen)	—	9.00
TØNSBERG: St. Olavs kapell, Sandefjordgt. 1, tlf. 12238	8.00	10.45
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20220	6.30	9.15
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kapell, Lars Guttormsensgt. 68, tlf. 2779	7.30	10.30
MOLDE: St. Sunniva kapell, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	10.30
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 314	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

Ved bestilling av olje: Oslo 68 34 66
Service: Oslo 56 35 92

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaktør: dr. theol. Ivar Hansteen Knudsen

Redaksjon, ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaktøren 42 37 43. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 20.

Annonser: Innen torsdag før utg.-dagen (se nederst på omslagssiden). 24 numre årlig. - Postgiro 15986.

Den 25. november 1905 steg Norges nyvalgte konge, Haakon VII, i land i Oslo for å overta den opphøyede stilling som landets statsoverhode. Gjennom to generasjoner har han siden båret Norges kongerkrone, og han er dermed den i vår stolte rekke av selvstendighetskonger som lengst har regjert i landet: i 50 år har han stått som landsfader i «landet med de tusen hjem».

Med sin dype kristentro, sin klokskap, sin rettferdssans, sin totale hengivenhet til sin gjerning, sitt land og sitt folk har kong Haakon vunnet en aktelse og en kjærlighet hos folket som vel aldri har vært mer samstemmig enn nå ved hans regjeringsjubileum.

I gode og onde dager har han vært den enkle, ranke mann som aldri har veket et skritt fra den vei han så som den rette. Rolig og bramfritt har han gått den, og samtidig så kongelig fast i sin ferd at ingen noengang har kunnet ta feil av ham. Hans lysende eksempel på pliktfølelse — i fred som i krig, til hverdag og helg gjennom halvthundre år — gjør da også at vi i dag med slik dyp og ekte takknemlighet kan si om vår konge: Han har aldri skuffet sitt folk, hverken som menneske eller som regjerende fyrste.

Med stor sorg var det vi alle mottok etterretningen om det alvorlige uhell som for en tid siden rammet Kongen. Det har som kjent tvunget ham til et langt sykeleie som ennå er til hindring for større festligheter på de forskjellige jubileumsdagene. Men denne omstendighet får oss dess mer og inderligere til å samle oss om Kongen i bønn — i bønn for hans snarlige helbredelse, og som et bedende folk til i takk og glede å minnes dette i sannhet historiske jubileum.

Jeg forordner derfor at 50-årsdagen for kong Haakons ankomst til Norge skal minnes i alle våre kirker og offentlige kapeller med høymessegudstjeneste søndag 27. november. Den skal innledes med salmen «Gud, sign vår konge god» og avsluttes med «Te Deum eller «Store Gud, vi lover deg». Bønn for Kongen skal bes, og prestene opfordres til i sin preken å framheve den store velgjerning Gud har øvet mot Norge gjennom vår gode Konge.

Gitt i Oslo den
21. november 1955.

† Jac. Mangers,
Biskop av Oslo.

De helliges samfunn

Av Edvard Dahm Vogt

Holdt over Vatikanets Radio, 22. oktober 1955.

Vår tid har i særlig grad vært preget av individualismen. Vi har vært tilbøyelige til å betrakte vårt forhold til Gud som en privatsak som andre mennesker ikke bør ha innflytelse på, — en sak mellom Gud og meg. Heldigvis er det få som har forsøkt å være konsekvente her. Det har vært en selvfølge for oss at foreldre søker å føre sine barn til Kristus, — at lærere underviser i troens sannheter, — at venner ber for hverandre, — at vi blir oppbygget ved andres kjærlighet.

Reflekterer vi imidlertid litt over denne «selvfølge» vil den kunne åpne våre øyne for dype realiteter. Det kan til en begynnelse forekomme som om dette at andre menneskers tro og handlinger betyr så meget for oss i vårt forhold til Gud, forminsker Kristi egen betydning. Såfremt andre bringer oss til ham, blir jo også de på en måte mellommenn mellom oss og Gud. Men nå sier jo Bibelen at det ingen mellommann gis uten én, Kristus. Denne vanskelighets løsning ligger i det at ordet mellommann har forskjellig betydning i de to setninger. Jesus som mellommann *skaper* nåden, — han *er* nåden. Andre menneskers rolle er bare den å bringe oss *til* nåden, — hjelpe os til å få del i Jesus.

Men også dette er i seg selv noe så stort at vi må spørre os selv hvordan det er mulig. Om jeg skylder en bank penger og får gjelden ettergitt vil ikke dette innebære at jeg siden kan berike andre med bankens midler. En ting er å få gjelden ettergitt, en annen er det å representere banken. Kristi kjærlighet kjenner imidlertid ikke denne distinksjon. Det å tilgi oss vår skyld er for ham bare det første skritt i det å identifisere oss med sin person og med sin nådes skatter. Han vil at vi sammen med ham skal dele dem ut til vår neste. Det er først når vi slik gir andre del i Guds Søns egne rikdommer at ordet kjærlighet får sin egentlige mening. Først nå kan vi virkelig gjøre varig godt mot vår neste, elske vår neste som oss selv.

Denne fordeling av Guds nåde til andre skjer når vi tjener dem, — når vi i forening med Kristus fornekter oss selv i forhold til Gud og nesten, — når vi tar opp vårt kors slik Kristus lærte oss. Våre oppførelser, selv de minste som det å gi en tørstende et glass vann, får uendelig verdi når de gjøres som uttrykk for Kristi realitet.

Det første vi vil erfare når vi begynner et slikt liv i Kristi etterfølgelse er at våre krefter er meget begrenset. Vi er så forferdende langt fra det å elske Gud av hele vårt hjerte og av hele vår sjel. Når vi ikke ser umiddelbare resultater av våre svake forsøk på selvoppofrelse vil vi snart miste motet. I denne situasjon vil vi oppdage den store verdi for oss selv som det kristne fellesskap kan ha. Bare sammen med andre som har nådd lenger i det kristne liv, vil vi kunne holde ut og gjøre fremskritt. Alene vil vi snart falle fra.

Det er dette samfunn av gjensidig hjelp mellom de kristne som vi i trosbekjennelsen kaller *De helliges samfunn*. Ved refleksjon over våre egne smertelige

og gledelige erfaringer i nådens verden og over vår kristne barnelærdom vil vi lære å orientere oss i dette samfunn. Vi vil se at det fullt og helt bygger på Jesu skapende frelsesverk, slik vi umiddelbart møter dette i Sakramentene. Vårt opprinnelige spørsmål om ikke denne gjensidige nådesformidling betyr at Jesus overskygges av de mange menneskelige formidlere, vil få sitt svar når vi ser realiteten i det at det er Jesus selv som virker i de kristnes handlinger. De mennesker vi skylder takk har handlet som lemmer på Kristi legeme. Vår takk til dem er en takk til Jesus som helt har identifisert seg med dem.

I dette kjærlighetens samfunn i Kristus er det utelukkende nåden, Helligheten, enheten med Gud som betyr noe. Enhver vil da innse at det er klokt å søke direkte samfunn med dem som har mest av denne rikdom. Dette er heldigvis også de samme som er mest villig til å gi av dem til andre og som det er lettest å få kontakt med. Det gjelder mens de er blant oss her på jorden og det gjelder ikke minst når de er i himmelen. Døden kan ikke skille dem som lever i Kristus. De hellige var trofaste forvaltere av de talenter Gud ga dem her nede og etter døden har de etter Kristi løfter ennå flere muligheter for å hjelpe oss som er deres svake, nyfødte brødre. De har vært trofaste i det små og nå er de satt over meget.

Men hvordan skal vi kunne være sikre på at vi henvender oss til de riktige personer? Vi selv har små forutsetninger for å kunne granske hjerter og nyrer. Mennesker som forekommer oss å være meget hellige, kan i virkeligheten være kalkede graver og det kan ikke bare være unyttig, men direkte farlig å vende seg til dem. I denne situasjon kommer de oss til hjelp som av Kristus har fått i oppdrag å være våre hyrder i Kirken. De undersøker hver enkelt mulighet ved et ofte meget langvarig oppbud av alle informasjonskilder. Men heller ikke dette er nok. Det må foreligge en bekreftelse fra Gud selv på at vedkommende person virkelig er det hellige eksempel og den forbeder for hans trone som vi trenger. En slik bekreftelse gir Gud oss ved å la umiskjennelige mirakler skje på vedkommendes forbønn. Det må foreligge helbredelser som legevitenskapen etter grundig undersøkelse erklærer å stride mot naturens lover. Slike mirakler skjer det mange av hvert eneste år over hele verden og vi kan derfor stadig glede oss over at skaren av de kanoniserte helgener forøkes.

Det er selvsagt umulig for den enkelte kristne å slutte et fullt og varmt vennskap med hver eneste av de tusener på tusener av helgener. Vi må nøye oss med å søke nærmere kontakt med et utvalg av dem. For en lege er det jo naturlig å vende seg til en som er blitt hellig i legeyrket, for en nordmann til en norsk helgen, for en som har særlige vanskeligheter til en helgen som har mottatt den særlige nåde som vi selv søker.

Guds mors særstilling

Blant de hellige har Guds mor, Maria, en enestående stilling. Hun er i Kristus utgangspunktet for hele det samfunn av de kristne som vi nå har betraktet. Det var hun som ved Den hellige Ånd ga oss Kristi menneskelige legeme og som derved bragte oss vår Frelser. Legg igjen merke til ordet «bragte». Hun skapte ham selvsagt ikke. Det var jo hennes

Sønn som hadde skapt henne. Men hun bragte ham til oss. Det var ved hennes oppofrende kjærlighet, hennes: «Se jeg er Herrens tjenerinne. Det skjer meg etter ditt ord», at distribusjonen til oss andre av Kristi rikdommer begynte. Evangeliet forteller hvordan hun bragte nåden til Døperen Johannes, mens han ennå var i sin mors liv. Johannes på sin side førte de første disipler til verden og fra den første generasjon av kristne ble den bragt ned til den neste og så videre fra generasjon til generasjon.

Kirkens lære om at Maria ble rensset for arvesynden allerede fra sin unnfangelses første øyeblikk blir av og til oppfattet som om hun derved skulle stå utenfor nådens orden. Såfremt hun var skyldfri, da må hun være uavhengig av nåden, resonneres det. Dette er en fullstendig misforståelse. Kirkens lære er at intet menneske mer enn henne har vært gjenstand for Guds nåde. Hun ble selvsagt ikke rensset fra synden og forenet med Gud ved egen kraft. Det var Gud som rensset henne og det allerede fra hennes livs første øyeblikk for å forberede for seg selv det ubesmittede blod som nærte hans legeme i de første ni måneder av hans liv.

Såfremt Maria i en periode av sitt liv, den være så kort den vil, hadde hatt del i arvesynden, hadde vært en del av syndens verden, da ville hun ikke ha kunnet bli kalt «Full av nåde» av engelen, — da ville syndens skygge ha ligget over hennes jordeliv på samme måte som den gjør det over våre liv også etter at vi ved dåpen er befridd for syndens umiddelbare herredømme. Denne skygge har, som alle kristne til alle tider har erkjent det, blant annet den følge at selv døpte og helliggjorte foreldre får barn som er underlagt arvesynden og som derfor trenger dåpens renselse. Hva ville dette bety i Marias tilfelle? Det ville bety at det hadde vært Jesus, vår Frelser, Gud selv, som hadde måttet bli rensset for arvesynden i sitt menneskelivs første øyeblikk. Vi ville hatt en frelser som selv hadde måttet bli frelst, — en Frelser hvis blod i ni måneder hadde vært for mørket av den syndens skygge som ville ha hvilt over morens blod. Alt dette er ikke bare umulig og mot de Bibelske sannheter. Såfremt de mennesker som forneker Marias ubesmittede unnfangelse forsto hva de selv sier, ville de være skyldige i en direkte Gudsbespottelse. Ved å ramme moren rammer de også Sønnen, slik andre ved å hedre moren også hedrer Sønnen.

En plikt overfor sannheten

Så snart vi erkjenner vår takknemlighetsgjeld til alle dem som ved å ta opp korset har bidradd til at nådens strøm også har nådd oss, blir det en selvfølgelig plikt å takke og ære dem. Først og fremst blir det en kjær plikt å ære Guds mor, hun som også er vår mor i den grad vi er forenet med Jesus, — hun som Jesus selv uttrykkelig utpekte som vår mor da han hang på korset. Det fjerde bud, om at vi skal hedre vår far og mor gjelder ikke minst overfor dem som har gitt oss del i det guddommelige liv. Har noen noensinne kunnet falle på at det å hedre sin far og mor skulle bety ikke å forunne Gud den dyrkelse vi skylder ham? Selvsagt ikke og hvorfor skulle dette da være slik når vi uttrykker vår kjærlighet overfor dem han selv har gitt oss som vår neste i Kirken?

Håpet for de ensomme

Alle Kristendommens sannheter er gitt oss for å forvandle vårt liv ved Guds nåde i Kristus og slik er det ikke minst med læren om De helliges samfunn. Når vi føler oss isolert og ensomme og unyttige er den et håpets budskap om at det vi lider og gjør tross alle skuffelser har en uendelig verdi for andre.

I vår splittelsens og ufredens tid er det budskapet om det fullkomne kjærlighetens fellesskap som kan utvikle seg til det helt og fullt fyller vårt liv. Så hvorfor ikke begynne her og nå med at vi vender oss mot henne som av Gud selv ble valgt som dette Samfunns utgangspunkt, for å be om hennes vennskap. La oss betro henne alt det vårt hjerte er fylt av. Om vi vil kan vi gjøre det med den gamle kristne bønn som er bygget på engelens og Elisabeths ord til Maria, slik Lukas-evangeliet gjengir dem: «Hill deg, Maria, full av nåde! Herren er med deg. Velsignet er du blant kvinnene og velsignet er ditt livs frukt, Jesus. Hellige Maria, Guds mor, be for oss syndere nå og i vår dødstime. Amen.»

Søndag 27. november, 1. søndag i Advent, tilfaller kirkekollekten i alle Bispedømmets kirker og offentlige kapeller Hovedkomitéen for katolsk flykningearbeid. Kollekten må straks innsendes til Den biskopelige kurie.

Sogneprest Fishedick takker

Rørt over all den oppmerksomhet som så mange gjennom hilsener og på annen måte har vist meg under mitt opphold på Vor Frue Hospital, må jeg gjennom St. Olavs spalter få sende alle min varmeste takk. Mest takker jeg for all kjærlig forbønn.

P.t. Grefsen, pr. Oslo.

F. J. Fishedick.

COLONY CLUB

The next meeting will be held at «Georges» Restaurant

on Monday, 21st November at 7.45 p.m.

As guest speaker we have been lucky to procure Ing. Olav Tjønneland who will give a lecture in Norwegian and show coloured films and slides on «En reise i Nord Norge».

Husbands and friends will be welcome. Refreshments may be bought.

Entrance: members, husbands and guests kr. 2,—.

The Committee hope that you have all made a note of Saturday, 10th December — the date of our Anniversary Dinner, to which all members will be extremely welcome. If you have not yet paid your subscription for this year we hope you will do so as soon as possible since invitation cards will only be sent to members.

You have probably heard that our dear friends Mr. and Mrs. Aird will be leaving Norway at Christmas. Mrs. Aird, as you probably know, was a founder member of the Colony Club, and has done a great deal to aid and encourage us. Those wishing to join other members of the British Colony in giving them a parting gift are asked to support the collection that will be taken at the November meeting or to send their contribution to Margaret Wold, Per Degns vei 9, Holmen. (Tel: 69 67 45.).

Hellig Olavs legeme i Trondheim

Av dr. theol. J. J. Duin

Når St. Olavs kirke i Oslo til våren åpner sine dører og kan presentere seg i en drakt som høver seg til 100-års jubileet neste høst, vil en ny detalj møte en som fortjener særlig oppmerksomhet. Det gjelder kirkens pretensiose relikviar, Helligdomsarmen, som hittil har vært oppbevart under Mariaalteret. Det er nå meningen at det ærverdige kle-nodium skal få en mer iøynefallende plass i kirken. Dette har ryktes, og igjen er talen i gang hos de lærde omkring relikviens ekthet. St. Olav har i den anledning henvendt seg til sogneprest dr. J. J. Duin, som velvilligst har lagt frem sine forskningsresultater i to artikler. Vi bringer her den første, som er viet historien om Hellig Olavs legem i Trondheim. I neste artikkel vil vi få vite hva vites kan om relikvariets og relikviens historie.

En av de fire Olavs-fremstillinger på antemensalet i Trondheim Domkirke.

Olav Haraldsson falt på Stiklestad den 29. juli 1030. Det var eiendommelig nok i en kamp med store deler av hans eget folk, og likevel gikk det ikke mer enn ett år og seks dager før hans legeme i høytidelig prosesjon ble båret inn i Klemenskirken i Trondheim, fikk plass ved høyalteret, og biskop Grimkell kunngjorde at Olav Haraldsson var blant helgenenes tall og derfor kunne påkalles som Olav den hellige. — I årene og i århundrene som kom, ble Olav den hellige mer og mer samlingsmerket for det norske folk og den norske kristenhet. Både enkeltvis og i store valfarter dro man fra alle kanter i Norges land, og også fra den øvrige Norden, opp til Olavsskrinet i Nidaros, der det senere hadde fått plass i den praktfulle gotiske domkirken, bygget som et verdig minne over hans skrin.

GRAVFREDEN BRYTES

I fem århundrer var Olav den hellige blitt dyrket i det gamle Nidaros da reformasjonen i 1537 ble dekretert over Norge, fra København, en fremmed hovedstad. Intet under at den danske konge, Kristian II, som for nesten firehundre år utslettet Norges uavhengighet, ikke hadde noen ærbødighet eller ærefrykt for Olav den helliges legeme og skrin, som både religiøst og nasjonalt var Norges midtpunkt. En av de første følger av Kristian II's maktbud, hvorved reformasjonen ble innført i Norge, var at alle de skatter som fem århundres kristne i ærbødig takknemlighet hadde forært til og utstyrt sine kirker med, nu måtte samles og sendes til Kongens skattkammer i København for der å bli smeltet om til dalere og dukater. Kristian II trengte penger til sine kriger.

Da Olavsskrinet sammen med meget annet kirkelig utstyr fra domkirken ble sendt ned til København, er det øyensynlig blitt satt opp en slags inventarliste over de nedsendte gjenstander, en fortegnelse som for Olavsskrinets vedkommende gir en meget inngående beskrivelse både om selve skrinet og om «Ligets Beskaffenhet ved dets Aabning». Ved reformasjonen ble også samtlige «papistiske» håndskrevne missaler, breviarer og helgen-

legender o.l. erklært for 'til ingen nytte', og de havnet så godt som alle enten i kaminen til de nye herrer eller hos bokbinderne, som brukte det gamle pergament til innbinding av regnskapsbøker og protokoller. Det er vel av den grunn at vi i dag ikke eier en eneste nøyaktig beskrivelse fra selve middelalderen av Hellig Olavs relikvier, noe som gjør at den ovennevnte beskrivelse som ble satt opp ved skrinets åpning og senere forsendelse, er av største betydning.

VED SKRINET'S ÅPNING CA. 1540

La oss se hva denne beskrivelsen, som kan dateres til ca. år 1540, forteller:

'Likeens St. Olavs skrin som var beslått med sølv. Der var ingen bunn i det. Foruten dette var satt utenpå to andre skrin, og i dette innerste skrin lå Hellig Olavs

Den opprinnelige tekst:

«Item Sancte Oluffz skriin som beslaged war med Sylff, ther far inggen botn vdi. uden thette war seth vden vdaaffuer ii anden skrin och vdi thette innerste skrin laag Sancte Oluffz lekame heell med huld hud och bein saa ath inthet ledemaat war skildt ifraa thet anned och war likamen suebt i dubbelt leredt thet leredt som war nest kroppin thet war naaged mørtt mend thet anned leredt waar aldels stertt och øffuerst offuer all likamin war breidt eit silkestykke gult och røtt med blomer fformenckt som war till ath see med snarheidt som eit gyllenstykke och war thet aldels uffordorffuid och syntes som thet hade ecke warid tre aar gamelt och myt paa same silkestykke langsefter wore ij kors aff røtt karmesi.

Ansiktet paa Sancte Oluff war aldels heilt med køtt och hud øgen wore naaged sukne ind i hoffuedid haaren paa øgne-braarne syntes granneligæ, bryskin ffremst paa næsen war naaged fforsvuunid lippne wore naaged upkrympnæ tennerne stode i teres skik och wore huidæ haken war heill i alle maade mend inthet skeg war ther vppaa ther mand tog paa laaren paa hannom tha kendes køtt och huld granneligæ paa fotebladid syntes och granneligæ allt huld tærne och senerne vffordorffnæ mend naar mand tog paa ternæ tha kendes the like som the wore wistnedæ ein god lufftt gek ther aff och war ther inggen wederstygelse med thet hær saage alle aabenbaarligæ som ther wore hoos och haffuer han warid j lang mand.' — (Norsk Riksarkiv, Norske Samlinger, V. avd., fasc. 11, nr. 53.)

legeme helt, med hold og hud og ben, slik at ingen legemsdel var skilt fra den annen. Legemet var svøpt i dobbelt lerret; det lerret som var nærmest kroppen, var noe mørkt, men det annet lerret var aldeles sterkt, og øverst over hele legemet var bredt et silkestykke, gult og rødt, menget med blomster, som ved første blick kunne se ut som et gyllenstykke, og det var aldeles ufordervet og syntes som det ikke var mer enn tre år gammelt, og midt på samme silkestykke langsetter var to kors av rødt karmesi.

Ansiktet på St. Olav var aldeles helt med kjøtt og hud; øynene var noe sunket inn i hodet, håret på øyenbrynene syntes tynt, brusken fremst på nesen var noe forsvunnet, leppene var noe oppkrympne, tennene sto i deres leie og var hvite, haken var hel i alle måter, men der var intet skjegg på den. Der man tok i lårene på ham, kjentes kjøtt og hold tynt. På fotbladene syntes også tynt alt hold — tærne og senene ufordervet; men når man tok på tærne, da kjentes de som var de visnet. En god luft gikk der av, og var der ingen vederstyggelse med. Dette her så de alle åpenbarlig som der var hos, og har han vært en lang mann.'

VED LIKRANET I 1564 OG TILBAKEFØRINGEN SAMME ÅR

At denne temmelig nøkterne beskrivelse virkelig stemmer, og likeledes at Hellig Olavs legeme også etter at det kostbare skrinet var bortført til København, fortsatt med stor ærbødighet ble oppbevart i Trondheims domkirke, viser to lignende beskrivelser fra den første protestantiske tiden. Da i 1567 slottspredikant i Bergen, Magister Absalon Pedersen Beyer, skrev sin *Norges Beskrivelse*, hadde svenskene i mellomtiden hærtatt Trondheims by (1564) og plukket de siste sølvnagler ut av Hellig Olavs kiste; ved sin flukt kort etter tok de hans jordiske levninger med seg, men kvittet seg likevel med dem underveis ved å begrave dem i Fløans lille bygdekirke. Da svenskene ennu samme året var drevet ut av landet, ble Hellig Olavs legeme tatt opp igjen av nordmennene, med tillatelse fra lensherren Herluf Skane. Med stor heder, sier den gamle beretningen, fulgte man liket til Trondheim, og det ble bisatt i domkirken i en oppmuret grav (8. juni 1564). Prestskapet, adelen, offiserene, det menige krigsfolk og byens befolkning fulgte kongen til graven. Denne hyldest og ærbødighet overfor helgenkongen tredve år etter at lutheranismen var innført, vitner tydelig om hvor dype røtter Olavsdyrkelsen hadde i det norske kristenfolk. Etter all sannsynlighet har man etter 1564 fortsatt å dyrke Hellig Olav som før, 'på katolsk vis', for ellers kan man neppe forstå hvorfor riksråden Jørgen Lykke i 1568 etter kongelig påbud lot kaste jord i graven, 'og siden vet ingen hvor Hellig Olav hviler'. —

Førnevnte slottspredikant Beyer fra Bergen som i 1567 beskriver de da intrufne viderverdigheter, konstaterer at St. Olavs legeme likevel ikke er forandret, «uden Brusken af Næsen, og noget af Lippen bortfalden, de andre Ledemoder ere end udi deres Form og Faszung, som de have været udi mange hundrede Aar, hvoraf mand lære skal, at endog ugudelige Mennesker bespote saadanne underlige Guds Gierninger, og bruge tyranniske Handel, mod saadan en hellig Konges Legeme, da er Gud ligevel saa mægtig, at han kan forsvare det uforkrænelige saavel udi Jordan som oven paa Jorden.» Unektelig et pent vitnesbyrd fra den lutherske slottspredikant. —

JON SIMONSSONS BERETNING

Katedralskolen i Trondheim er en av middelalderens kulturelle institusjoner som fortsatte å leve etter reformasjonen. Omtrent et ti-år før religionsskiftet i landet gikk den unge Jon Simonsson († 1575, 63 år gammel) der på skole. Han var født i Trøndelag og var i sine unge år, da han gikk på katedralskolen, kordegn i domkirken. På sine eldre dager fortalte han om denne tiden til forfatteren Peder Clausson Friis, sogneprest i Undal, som oppteget hans beretning. Jon Simonsson fortalte om «det samme tøre Legom, som hand seet hafde, oc sagdis at være S. Oluffs Legom, vaar et langt Legom, oc vaar heelt oc holdet, oc haffde et røt Skieg, oc noget var Næsen indbøjet oc indtørcket, og siuntis de Saar der paa, som hand hafde faaet sin bane aff, oc var tørd oc haard som et Træ, oc fordi Folckene vaare den tid støre end de nu ere i Verden, oc S. Oluff var i sin tid for andre en lang Mand, meente hand at det var mueligt, at det kunde være hans Legom, enddog det er at forundre, at mider icke hafue længe siden fortærit 'det udi meere enn halffsiette hundert Aar, som er forledne, siden hans død, oc meente, at de enten hafde balsamerit samme hans Legom (dog vaar der ingen fuctighed udi) eller at det mirackels viis saaledis længe varede, oc fordi at hand var en retsindig Mand, oc ald vantro oc superstitz megit fiendsk oc hadsk, oc hafde forfaret oc viste Satans mact udi de Vantro, oc Papisternis store snedighed udi saadan handel, da var hand stundum i den mening, at Munckene hafde der giort nogen snip met, oc balsameret eller tørcket et andet Legom, oc lagt i det første Legoms sted, naar det ene Legom forfulnede, og saaledis altid oppeholdet det. Dog er under at saadan icke rycktedis om saa haffde været.»

RIMELIGE SLUTNINGER

Når en unntar skjeget, stemmer disse tre gamle beretninger godt overens. Hellig Olavs legeme var fem hundreår igjennom blitt bevart ufordervet, delvis inntørket, men ellers med hud og kjøtt og ben. Jon Simonssons tanke at det kunne være munkebedrag med i spillet, var i hvert fall ikke så sterkt at han gikk med den til stadighet, og denne svake mistanke kan vel ikke forundre oss hos en mann som ifølge Peder Friis var «ald vantro og superstitz megit fiendsk oc hadsk». For datidens overbeviste lutheraner måtte undergjeringen i forbindelse med helgener jo nærmest regnes til slikt. Og den lutherske presten Peder Friis tilføyer for egen regning at det var forunderlig at det i så tilfelle aldri hadde ryktes. — Når den samme Friis derfor like etter beretter at Jørgen Lykke i 1568 etter kongelig befaling lot kaste igjen den murede grav i Trondheims domkirke, har vi all grunn til å anta at det virkelig var Hellig Olavs legeme som hvilte der, og som dermed forsvinner fra historien.

J. J. Duin.

Juleheftet KIMER I KLOKKER

foreligger nå på St. Olavs forlag, Akersv. 5, Oslo. Innholdet er variert og rikt illustrert. Omslagsbildet er en praktfull reproduksjon i 5 farger på kunsttrykk-papir av det berømte «The Wilton Diptych» (4. årh.). Pris kr. 3. For forsendelse til utlandet, vær ute i tide!

BLIKK på TIDEN

■ Der kunne utvilsomt skrives en både morsom og frekk liten studie over det norske forleggerlaug, som nettopp nu slipper høstens bokskred og bokreklamer løs over våre armer hoder med julekens kritiker-superlativer for enden av perspektivet. Den kommer bare aldri til å bli skrevet, for hvem skulle utgi den?

Om så allikevel skjedde ville forlagsdirektør Henrik Groth uten tvil utfylle ett av de mer spennende kapitler i en slik studie. Han har mange jern i ilden. Ett av dem er en drabelig strid med «Morgenbladet», som beskylder ham for å ha gitt den svenske historiefortelleren Carl Grimberg en uttallig hårdhendt «make up» i den norske utgaven av hans verk. Et annet er hans foredrag i Studentersamfundet nylig, hvor et fullt og høyst sammensatt hus tok henrykt imot hans vittige og uvorne analyse av folks faktiske litterære behov. Hans fryktesløse og statistikk-spekkede realisme når det gjelder publikums smak og lesevaner hindrer ham ikke i å hjemføre en så forholdsvis lite salgbar vare som verdensberømte essays til en serie som han med en utpekulert utfordring til vår forfengelighet kaller «Cappelens upopulære skrifter». Den dystre spådom som ligger i navnet er da visst blitt til skamme: de «upopulære» er blitt populære, og der er all grunn til å tro at forlagsdirektøren fattet avinner seg med sakens vending, ja rent ut sagt hadde forutsett den!

Siden forleggerne spiller så virtuost på vår julestemning er det kanskje ikke av veien å sende en ønskeliste ut i det blå til julenissen — adresse Kirkegaten 15, Oslo. Kunne ikke de «upopulære» gi oss for eksempel (idéene står til gratis avbenyttelse) et utvalg av Graham Greene's essays, og da ikke bare eller fortrinsvis litterær kritikk, men noe som forklarer litt nærmere hans åndelige bakgrunn for desorienterte lutheriske beundrere av hans «katolske» romankunst? Ellers er der eksempelvis avsnitt i hans franske navnefelle Julien Green's berømte «Dagbok» og mindre arbeider av Georges Bernanos som måtte egne seg bra for seriens uttrykkelige hensikt: å motvirke det norske kulturlivets «ensidighet i det åndelige kosthold».

■ Prinsesse Margaret har valgt, og hennes valg illustrerer en av de få betydningsfulle roller det konstitusjonelle monarki kan spille i vår demokratiske tidsalder: *eksemplars* rolle. I BBC's orienterende pressekrønikk hadde Norge den tvilsomme ære å bli fremhevet for sine negative kommentarer til prinsessens valg. England er ennå gjennom anglo-katolisismen såvidt plantet i den katolske arv at avgjørelsen, tross megen irritasjon på ikke-kristent hold, nok svarer til det britiske flertallets oppfatning av ekteskapets natur.

Vår hjemlige reaksjon er imidlertid også symptomatisk. At det norske folk, som nyter det sjeldne privilegium i Europa i dag å gjennomgå konfesjonelle kristne skoler fra ABC-en til universitetet, ikke er blitt bibragt en elementær sans for at religion er *absoluttenes* doméne, det er noe av en dom over den kristne pedagogikk i vårt land. Konstitusjonelt har denne pedagogikk så fritt slag som visst ingen annen europeisk grunnlov gir i våre dager. Faktisk forvalter den disse privilegier særdeles slett. Det påfallende er ikke at mennesker stiller seg likegyldig eller fiendtlig til det kristne livssyn. Det påfallende er at disse mennesker har kunnet gjennomgå fra 8 til 12 års regelmessig, kirkelig undervisning i kristendom

uten engang å ha oppfattet at religion, for dem som tror på den, ikke er et system bygget på menneskelige hypoteser og aspirasjoner, men på Guds åpenbarte og alt normerende ord. Bak dette kor av forvirrede presserøster, som i en bastant uvitenhet om og underkjennelse av religionens forpliktende natur forteller oss at «religion kan være vel og bra til sitt bruk, men . . .», står den religiøse subjektivismes herjinger langt inn i geistlighetens egne rekker. Er ekteskapets uopp-løselighet bare en professorhypotese som den ærede teologiske kollega ved fakultetet ved siden av med god grunn kan bestride, da er såmen Townsend-saken en nokså opprørende affære. Enten må kirken virkelig kunne tale med Mesterens myndighet. Eller så får den tie.

■ Arnulf Øverland er en profetisk referer av dimensjoner. Ikke at han går i kamelhårs kjortel, han kan tvert om være meget elegant med tversoversløyfe og lavpullet hatt. Heller ikke lever han — tross sitt asketiske utseende — på gresshopper og vill honning. Men hans røst kan lyde fryktinngydende i åndslivets ørken når han tordner mot det som han oppfatter som øgleyngel. Og jamen griper vi oss gang på gang i å være enig langt på vei med norsk litteraturs mest religiøse religionsfornekter. Nylig talte han på Austlandske Lærarstemne og fremførte der, i sin uhyre slagkraftige, ironiske og noen ganger farlig demagogiske form, sannheter om kulturdøden som vi alle har godt av å høre både én og to ganger. Ikke minst er det de selvbestaltede sjelesørgeres skriftemåls-surrogater han henger ut:

«Allikevel er kanskje Klara Klok med sitt ukentlige gull-egg farligere enn all verdens kriminaljournaler. Hun representerer en livsfilosofi utviklet i tusen teselskaper — hun er hjertegripende med sin standardmoral som gjør enhver alvorlig selvprøvelse umulig. Hun truer med å fange inn vår kvinnebestand og gjøre vårt land til en hønsegård.»

Arnulf Øverland er Henrik Wergeland's etterfølger ikke bare som leieboer i «Grotten», men også i sitt varme forsvar for de «ord, som verden så forakter» og for den sjelelige energi som tilegnelsen av ordene og deres tankeverdi innebærer. Vi ville ikke stå midt i det guddommelige Ords religion dersom vi ikke av hjertet underskrev hans strenge formaninger:

«Jeg nærer en dyp mistillit til det uavladelige pjatt om avkobling. Og dette snakk om tidsfordriv er meg uforståelig. Jeg kan bedre forstå det motsatte: At man søker å fylle tiden med et aktivt innhold. For den form for kultur som krever minst, gir også minst. Ordet tvinger oss til å tenke — måtte vi ennå lenge holde fast på bokstavene. Litteraturen kan få innflytelse på tidsånd og folkekarakter — la oss tenke på Konfutsen, Aristoteles og Paulus. Men gir vi etter for den tendens som filmens og ukebladenes og televisjonens billedskrift representerer, er vi tilbake ved vårt utgangspunkt. Da er kulturens kretsløp sluttet.»

■ Da vi var gymnasiaster og hadde norsk hjemme-stil var «B. P. & W.» vår sikre tilflukt. Bak den korte betegnelse skjulte seg Bull, Paasche og Winsnes' ypperlige fem-binds «Norsk Litteraturhistorie». Nu har det lærde litterære triumvirat måttet ta imot en fjerdemann som medinteressent i firmaet, idet Philip Houm har ført verket frem til våre dager med et meget velskrevet og spennende tilleggsbind. Han er de tre første verdig både i kultur og i innsikt, hvilket sier ikke så lite. Til daglig er han en meget samvittighetsfull litteraturanmelder i det ikke alltid samvittighetsstyngede «Dagbladet», og sprenger ved sin toleranse og innlevelsessevne dets ofte snevre og fantasiløse liberalistiske dogmatikk.

Som en stikkprøve med særlig interesse for oss, merker vi oss at han — med kollega A. H. Winsnes som sikker kilde — har ført å jour norsk litteraturforsknings syn på Sigrid Undset's konversjon og katolske livssyn. Dette stoffet som lenge virket fremmed og utfordrende på norsk litteraturkritikk, og som den forgjeves søkte å presse inn i hjemlige, tilvante reli-

«Halvveis til himmelen»

FIN BARNEBOK

Hvis noe klostersonne i verden rent umiddelbart kan appellere til norsk ungdoms fantasi, så må det vel være Sankt Bernhard-klosteret i Alpe. Her oppe mot den evige kulde, hvor det sner praktisk talt hele året rundt, lever et samfunn av hardføre menn, hvis regelmessige rytme av bønn, meditasjon og arbeid når som helst kan bli avbrutt av redningskspedisjoner i livsfarlige og uveisomme strøk. I mer enn en forstand er «Halvveis til himmelen» en treffende tittel på en bok om Sankt Bernhard-klosteret.

Ruth Adams Knight har satt seg det store mål å skissere opp hospitsets historie — fra det ble grunnlagt av Bernhard av Menton i 962 og frem til våre dager — for en lesekreis som ikke er mottagelig for lange utredninger og mange årstall. Hun gjør det på den måten at hun følger en italiensk unggutt, Josef, som i slutten av 1700-tallet blir opptatt som novise i klosteret. Gjennom den realistiske, usminkede skildring av hans harde og herdende hverdag føres unge lesere inn i klosterlivet, de får vite hvordan det leves, og hvorfor det leves slik. Josef opplever også sine skuffelser, han får anfall av hjemlengsel og han er mismodig fordi en av kameratene — sveitseren Emil — har så meget imot ham. Men Josef får også belønning for sin utholdenhet, han får hjelpe hundemesteren, Fader Andreas, å stille i kennelen, og han får erfare at Gud gir ham styrke og kraft til å klare de største oppgaver.

gjøse kategorier (en luthersk bisp fant tilogmed ut at fru Undset — av alle mennesker! — var «stemningsfull» i sin religion), setter Houm (etter Winsnes) inn i en meget riktigere europeisk sammenheng. Og nu foreligger tydeligvis også større forutsetninger for å vurdere konvertitt-romanene med dypere innlevelse:

«I regelen er forkynnelsen innarbeidet i menneskeskildringen så fint og så omhyggelig at den ikke bryter den kunstneriske helhet. Fikk vi ikke så dype innblikk i den katolske lære som Sigrid Undset her gir oss, ville vi ikke helt kunne forstå Paul Selmers utvikling. Slik som Paul nå engang er, slik som han opplever livet og menneskene, virker den katolske tro som den eneste naturlige løsning. Det er Sigrid Undset's triumf at selv en vantro må medgi: i dette tilfellet innebærer overgangen til katolisismen det stikk motsatte av flukt fra hverdag og virkelighet. Først da Paul Selmer konverterer, oppdager han virkeligheten; først da forstår han det ansvar han har for menneskene som omgir ham.»

■ Lars Roar Langslet hører til de av «Morgenbladet's» yngre kronikører som gjerne har noe vesentlig på hjertet. Nylig (20.10.) tok han forholdet mellom «Det hellige og det vulgære» opp til behandling i en velskreven kronikk. Ut fra T. S. Eliot's ord: «Jeg mener ikke å ta blasfemien i forsvar. Jeg anklager en verden hvor blasfemi er umulig» påpeker han hvordan det er en brist i det moderne menneskes sinn når det ofte lever sitt liv mellom trivielle alternativer i en lunken livsfølelse som igrunnen ikke vet å ta hverken godt eller ondt virkelig alvorlig:

«Vi bør ikke kalle denne mentalitet ateistisk — det er å gjøre den altfor stor ære. I virkeligheten er en slik problemstilling her meningsløs. I sin dypeste tendens er den vulgære mentalitet fullstendig likegyldig overfor spørsmålet om Gud er til eller ei. Nietzsche roper: Gud er død! Men det er et rop *de profundis*, fra en sjel i nød. For den vulgære innstilling går det like glatt å si det ene som det annet. Alt er fraser, uforpliktende ord. Alt reduseres ned til de samme små dimensjoner, trekkes ned i den samme umåtelige trivialitet.»

Fr. Candidus.

Historien om hospitsets grunnleggelse, om den hellige Bernhard som var fange på sin fars slott men rømte gjennom vinduet og ble prest i Menton, og senere bygget det første klosteret i Alpepasset, forteller abbeden til Josef. Bokens siste kapittel skildrer en episode fra vår egen tid, fra 1951 da en prest ved Sankt Bernhard omkom under et forsøk på å føre noen reisende gjennom passet i snøstorm.

«Halvveis til himmelen» er vel en av de ytterst få barnebøker på norsk som er tvers igjennom katolsk både i miljø og tankegang. Den passer best for litt større barn, men også mange voksne vil ha glede og utbytte av den. På en kortfattet og enkel måte sier den mange riktige og verdifulle ting om klosterlivet. Jo Tenfjords oversettelse er utmerket.

Per Bang.

KINESISK VÅRLUFT

For noen uker siden kom en uttært skikkelse vaklende over den kinesiske grense ved Hong Kong. Grensevakten, og journalistene som var der, var vant til å se litt av hvert av utpinte mennesker som ble sendt over grensen fra Kommunist-China, men denne skikkelsen fikk dem til å sperre øynene opp. Han måtte bæres til bilen som førte ham til sykehus.

Det var den 63 år gamle italienske biskop Ferroni, som hadde vært i China siden 1922. På sykehuset kunne han ikke gi noen sammenhengende forklaring, støtvis fikk han stammet frem noe om sterke lamper og høyttalere i cellen døgnet rundt. Men biskopens legeme fortalte om det han hadde gjennomgått. Biskopen veide bare 35 kilo, skjegget var delvis revet av ham, det var blodutredelser under huden på hendene og rundt ankene var det sporene etter lenker. Han var et tydelig bevis på hvilken tortur de hundreder av katolske geistlige og legfolk som sitter i kinesiske fengsler, daglig gjennomgår.

Noen uker senere kom også noen ut av Kommunist-China. Det var nordmenn som hadde vært på besøk der borte. De ble selvsagt behørig intervjuet av norske aviser om sine strålende opplevelser. To av dem var forfatteren Zinken Hopp og programsjef ved Bergen kringkaster, Einar Meidell Hopp. De ble intervjuet av «Morgenavisen», hvorfra vi hitsetter et utdrag:

— Det er en tone av vår i luften i dette nye China, sier fru Zinken, som må beta og begeistre selv om jeg setter hele min skepsis i mot.

— Det er noe av det samme vi opplevde her i landet etter den tyske kapitulasjonen, supplerer Meidell Hopp, en samarbeidets og samdrøktighetens ånd som ikke kjenner grenser når noe skal gjøres.

— De har tatt fatt på alt mulig samtidig, faller fru Zinken inn. Fra restaureringen av Den store mur til bekjempelse av prostitusjonen, fra reguleringen av de store floder til kampen mot flueplagen....

Han syntes kanskje det var en tone av vår i luften den gamle biskop også!

J.

Søsterlig
vinteridyll i
prestegårdshaven.

Daglig liv i våre kvinneklostre

V. Artikkel:

St. Antoniussøstrene

Det er neppe noen som forbinder den katolske prestegården og bispegården i Akersveien i Oslo med et kvinnekloster. Men foruten sine mange kontorer, lokaler og leiligheter rommer gården sannelig også det en kan kalle et kloster. Det vil si at syv kvinner som har avlagt klosterløftene, bor og arbeider sammen der, og har sine værelser på toppen av huset hvor det er klausur — ingen adgang for utenforstående. Det er St. Antonius-søstrene. St. Antonius av Padova — helgenen en tyr til når noe er blitt borte — er deres vernehelgen, men de er en gren av den store fransiskanerfamilie. Derfor er også kjolen brun med en tykk hvit snor rundt livet.

Dagen lang og langt utover kvelden kommer og går mennesker i Akersveien 5. De fleste skal treffe en eller annen av de geistlige, og ringer på oppover i etasje. Mangfoldige tusen har derfor i årenes løp sett og snakket med disse søstrene, som alltid like smilende og uforryrrelig åpner døren. Det blir vekslet noen ord, kontakten med den en søker formidles, og så er de borte. Hvem er egentlig disse søstrene, hvorfra kommer de og hva gjør de ellers om dagen?

— «Vi kommer alle sammen fra Nederland. Vi er alltid syv i tallet her i prestegården, noen av oss har vært her i lengere tid, nylig reiste en tilbake igjen, — hun skal nå snart videre til Belgisk Kongo. Moder Annuntiata kom 1. juli i år, og er ikke særlig velbefaren i norsk enda, men snakker engelsk. Til Norge kom de første søstrene i 1924, siden da har vi hatt alt stell her i gården. Om søndagene er vi dessuten på Stabekk. I 1946 overtok vi St. Olavs kirke, rengjøringen og pyntingen.»

Vi tenker ved oss selv at det må være et tungt, men også givende arbeide. Mange av oss har jo hatt anledning til å glede oss over hvor vakkert kirken er pyntet til de store festdager, og på dette område får søstrene anledning til å anvende det de har sett og lært i sitt hjemlands mange vakre kirker. Nå i vinter mens St Olavs kirke blir fornyet innvendig, fornyer og kompletterer søstrene all paramantikken, således er det store teppet som dronning Josephine og hennes hoffdamer broderte, alt ferdig restaurert.

De sier det såvisst ikke selv, men vi vet at dette er kvinner som foruten å sy og brodere, kan ta skipper-tak. Det store huset og kirken kunne være nok. Men de nøyer seg ikke med det. Jorden rundt prestegården er tynn og mager, men tro mot sine nederlandske tradisjoner har søstrene ikke gitt seg før de har fått medbragte tulipanknoller fra sitt hjemland til å spire rikt og villig. Tulipanene er for biskopens kapell. Er en kommet inn i prestegårdshagen en aprilkveld for eksempel,

har en kunnet se jord og sten bli endevendt og slengt mange meter bortover av en brunkledt nonne. Spade og greip håndteres ledig og raskt, helt overflødig med bulldozer i den haven når søstrene går til aksjon!

Vi vil gjerne høre litt mer om deres orden, og får vite at moderhuset er i Asten. I alt har søstrene 5 hus i Nederland, dessuten 5 stasjoner i Belgisk Kongo, 6 på Borneo, og de har planer om en stasjon på De vestindiske øyer. I Nederland har de tre barnehager, et gamlehjem og stiller en del syke i hjemmene. I Afrika og på Borneo driver de med sykepleie og undervisning. Det er vel 200 St. Antoniussøstre i det hele, og i år får de et tilskudd på tre innfødte søstre fra Borneo. Ikke noe imponerende antall kanskje, Men så er det også bare 42 år siden ordenen ble stiftet. «Noen av oss er også i Belgia, sier søster, og stiller for studentene ved St. Stanislaus Collège.»

— Men klosterlivet, søster, hvordan får dere dyrket det, så travelt som dere har det bestandig?

— «Ja, klosterliv slik som i vårt moderhus i Nederland, kan det jo ikke bli her. Men vi har vår dagsorden som begynner klokken 5,30 i biskopens kapell. Så er det avvekslende arbeide, bønn og rekreasjon. En gang om året har vi en ukes retrett, og så er det jo kirkelige festdager og fridager.» Nylig ankomne moder Annuntiata

Med sin vante sans for høytid og tradisjon vet søstrene også hvordan St. Olavs-kirkens dekor skal være når fyrstelige personer er til stede. Her sees kronprins Jean av Luxembourg og prinsesse Marie-Adélaïde. Bak søylen holder sakristan-søster øye med at alt er på plass.

Liturgi og Musik

SANKTA CECILIA — musikkens vernehelgen

«Til tonende instrumenter sang Cecilia til Herren: Gjør mitt hjerte rent, så jeg ikke skal stå tilskamme.»

I denne antifon skal vi ha opprinnelsen til at den hellige Cecilia i 12. århundre ble valgt til vernehelgen for musikken og musikere. På den tid hadde hun vært kjent og avholdt i flere hundre år allerede, hennes navn figurerte i Messens kanon, og mange kirker var blitt oppkalt etter henne. Offisiet til hennes festdag er blant de eldste og vakreste i liturgien, og hosstående antifon hadde vunnet stor popularitet og utbredelse fra 7.—8. århundre av. Den ble sunget både i og utenfor Kirken, så det overrasker ikke at hun etter hvert måtte få et særlig ry som «musikalsk helgen».

Dessverre finnes det ikke holdepunkter for dette ry i aktstykkene om hennes liv. De forteller at Cecilia, som tilhørte den fornemme, romerske familie Cecilii, var blitt oppdratt i kristendommen og hadde avlagt løfte om å vie seg med sjel og legeme til sin himmelske Herre.

Tvunget av familien måtte hun allikevel gifte seg med patrisieren Valerian, som ikke var kristen. Og på bryllupsfesten, heter det, «mens instrumentene tonet, sang Cecilia i sitt hjerte» en bønn til Herren om hjelp til å holde sitt løfte. Denne teksten er korrekt gjengitt i et responsorium til Matutin på hennes festdag, men i antifonen til Laudes (som også er første antifon til Vesper) er ordene «i sitt hjerte» falt ut, så man må få inntrykk av at hun virkelig sang, ledsaget av instrumenter.

må allikevel tilstå at hun savner litt det miljø hun er vant til i det utpreget katolske Syd-Nederland.

«Men dere norske er så snille og oppmuntrende, og dere lar dere ikke så lett slå ned», sier søster — til vår forundring....

Og mens vi nå er litt inne på dette med mentalitet og folkelynne, — er prestene her i gården snille da?

En liten pause. — «Noen ganger er de riktig søte!» Søster ville blitt en ikke ueffen diplomat, tenker vi.

Til slutt slipper en stor nyhet ut: — «Vi får nye drakter neste år. Farven blir fortsatt brun, men i stedet for denne store, stive krave, får vi en mindre, og hode-dekningen blir friere, så det kommer til å bli meget lettere å arbeide. Mange av våre søstre i Nederland kjører bil, og til det og meget annet er drakten slik den nå er lite hensiktsmessig. Den nye vil bli mindre tung og folderik. Det er blitt laget en mengde utkast og forslag, og vi er alle glade for at det nå er blitt bestemt hvordan den nye drakten skal være.»

Og alle vi som kjenner og holder av disse flittige og trofaste søstrene, gleder oss til å se dem i ny «vårdrakt». Vi ville nå forresten vært glade for å se dem i fremtiden enten drakten var blitt fornyet eller ikke. De er så ekte de som bærer den — og det er hovedsaken.

K. R.

Når man tenker på at denne utelatelsen nettopp finnes i et stykke fra «dagtidene» i Kirkens timebønner, altså når folk helst var tilstede, så skjønner man også hvor lett idéen om Cecilias aktive musisering kunne festne seg. Fra det 14. århundre og like opp til i dag har dessuten billedkunsten støttet godt opp om denne idé. I Europas kunstgallerier finnes de herligste malerier av den syngende og spillende Sankta Cecilia. Som regel er det orgel hun spiller, en sjelden gang også harpe eller et strykeinstrument, f. eks. på et par berømte bilder i Louvre av Pierre Mignard og Domenico Zampieri («Le Dominiquin»). Et av Rafaels mesterverker fremstiller henne stående sammen med apostlene Johannes og Paulus, Maria Magdalena og St. Augustin, blikket er løftet mot himmelen og hun lytter, som de andre, henført til en overjordisk konsert. Kan-skje er det slik vi helst skal huske henne? Vi har ikke noe bevis for at hun, slik som den andre beskytteren av kirkemusikken, St. Gregor I, (eller St. Pius X, som

Antifon til Laudes fra liturgien på den hellige Cecilias festdag, 22. november.

i våre dager er blitt foreslått som en tredje musikkens vernehelgen) har gjort noen innsats for denne kunst mens hun levet. Men overleveringene om at hun var en beundringsverdig modig og offervillig kristen, de har vært samstemmige og konstante. Så hadde hun altså den åpenhet og mottagelighet for all skjønnhets og sannhets kilde som er det viktigste for et menneskeliv og som gjorde at hun nå i saligheten sammen med de hellige kan høre våre bønner og bære dem frem, enten de nå gjelder kirkemusikken eller andre behov.

Sankta Cecilia hadde etter sin martyrdød (antagelig under forfølgelsene 303—311) den ære å bli begravet like ved pavekrypten i Callixt-katakomben. Derfra ble hun i 821 ført til kirken «på den annen side av Tiberen» som var bygget over hennes hus og som bar hennes navn. Enda en gang ble hennes grav åpnet. Det var i 1599 da kirken flere ganger hadde vært under ombygning slik at graven truet med å bli skjult. Man fant henne forbausende godt bevart, liggende i samme stilling som i dødsoyeblikket. Billedhuggeren Stefano Maderno, som var tilstede, laget etterpå den berømte statue av henne slik som hun lå, og hans verk ble plasert under høyalteret i hennes kirke i Rom.

Videnskapens påvisning av at Sankta Cecilia ikke var kjent for noen musikalsk virksomhet mens hun levet, har ikke tatt fra henne hennes popularitet som musikkens vernehelgen. Nettopp i de siste hundre år har vi sett tallrike musikalske institusjoner og tiltak velge hennes navn og stille seg under hennes forbønns beskyttelse.

Pater Thoralf Norheim, O.P.

Beretning fra Hovedkomiteen for Katolsk Flyktingearbeid

Hovedkomiteen for Katolsk Flyktingearbeid er etter hvert blitt litt av en institusjon i det kirkelige liv. Den er ikke blandt de ting der til stadighet står blest om, men pastor Taxts folkevogn er blitt et tegn på aksjon overalt hvor den viser seg i bispedømmet, og sekretariatet i Akersveien 5, er et sentrum hvor tråder fra hele landet løper sammen, et sted hvor floker løses opp og forbindelser knyttes.

I disse dager sendes årsberetning og regnskap for siste virkeår, 1954—1955, ut.

I all sin tørre nøkternhet gir disse rapportene rikelig stoff til ettertanke: hvert tall som nevnes, hver virksomhet som redegjøres for taler om menneskeskjebner, triste menneskeskjebner, men også om kristen innsatsvilje og praktisk nestekjærlighet. Hovedkomiteens arbeid har alltid vært preget av forståelsen av at hvis man skal hjelpe effektivt, må man hjelpe hele mennesket: ren materiell hjelp sikrer ikke menneskeverdet, like lite som man kan vente åndelig blomstring der de sosiale forhold ligger langt under minimumskravene. Derfor er beretningen om virksomheten i året som gikk like mangfoldig som selve livet. Flyktingeprestens personlige besøk hos nesten alle bispedømmets katolske flyktingefamilier (han har i år bilt ca. 25 000 km i sitt arbeid) har dannet grunnlag for alt videre arbeid. Regelmessige stensilerte «Flyktingebrev» og religionsundervisningsbrev har gitt gode kontakt- og opplysningsmuligheter. Katolsk litteratur, særlig tidsskrifter på de forskjellige nasjonale sprog, har vært distribuert regelmessig så langt midlene rakk. I enkelte tilfeller har man kunnet ordne med arbeid og bolig i nærhet av katolsk kirke. Det har vært drevet sosialt rådgiverarbeid på alle områder i nøye forståelse med Flyktingerådet og andre offentlige instanser. Og når det røynt som hardest og det var spørsmål om øyeblikkelig hjelp, har Hovedkomiteen hjulpet så langt den rakk med gavepakker, brukte klær, litt inventar til huset, og kanskje til og med en tier her og en femtilapp der.

Men hverken Hovedkomiteen, eller de mange flittige og hjelpsomme lokale kontakter rundt i de forskjellige menigheter, har tid eller trang til å leve i fortiden. Det gjelder å konsentrere krefter og midler om de oppgaver som står igjen i tiden før våre trossfeller blandt flyktingene er helt absorbert av det norske samfunn og vår kirke her i landet, slik at komiteen kan nedlegge sitt virke. Oppgavene er mange, men de kan løses innen overskuelig tid dersom alle rekker en hjelpende hånd. De konkrete planer fremgår av et sirkulære fra Hovedkomiteen til sogneprestene og lokalkomiteene: gaveabonnementer på «St. Olav» til flyktinger som ønsker det og har behov for det. (Dette må ses som en videreføring av den tanke «Flyktingebrevene» ga et uttrykk for, idet disse nå etter tre års utgivelse slutter å utkomme); avslutning av religionsundervisningskurset med utsendelse av materiale til videre selvstudium; fortsettelse av emigrasjonsservisen til utgangen av 1956 da den såkalte Refugee Relief Act 1953 opphører; intensivt arbeid for de nye flyktingegrupper som nettopp nå tas inn i landet og som vil bli utplasert i løpet av 1956; julepakker til flyktinger som sitter hårdt i det.

Konkrete, gjennomførbare planer foreligger. Der er folk som kan og vil påta seg dem, men de trenger hjelp:

UTLANDET:

ARGENTINA

Etter revolusjonen.

En korrespondent til «The Tablet» i Buenos Aires skriver at «det ville være naivt å tro at religionsstriden er endt. Naturligvis er den store Peron-fasen over, men det råder usikkerhet i alt som har med Kirken å gjøre, og det er lett å forutsi at striden kommer til å fortsette — om enn på en helt annen måte.» Videre skriver korrespondenten at blant katolikkerne er de fleste mot at Kirken får tilbake sine tidligere «skinnrettigheter», da disse bare gjør Kirken for avhengig av staten.

«Katolikkerne ønsker ikke at religionsundervisningen gjeninnføres i statens skoler. De foretrekker å få en virkelig frihet på undervisningens område slik at de med lovlig rett kan få anledning til å gi religionsundervisning utenom skoletimene til de barn som går på Statens skoler. De vil ikke at det øves noe press på regjeringen for å få gjenopprettet offisielle katolske særrettigheter i landet, men ser gjerne at Vatikanet kommer til en overenskomst med Regjeringen om at den utelukkes fra å delta i utnevnelsen av biskoper. I alminnelighet ønsker katolikkerne å styrke og aktivisere folkets religiøse liv på egen hånd, uten offisiell bistand.

Anti-konfesjonelle tendenser lar seg høre igjen blant de såkalte liberale politikere. Fra flere student- og lærerlag er det kommet erklæringer til fordel for en offisiell verdsliggjøring av undervisningen. Men som et resultat av katolikkenes helhjertede støtte under revolusjonen, er nå endog antiklerikale politikere villig til å behandle religiøse problemer med en vennlig innstilling. Men uten tvil vil det bli en livlig feide når skolespørsmålet kommer opp i slutten av dette året. En faktor som det ikke er mulig å forutsi noe om, er de kristne demokratiske grupper og partiers fremrykk på den politiske arena. Det er for tidlig å si noe enda om hvordan disse vil påvirke folks holdning til katolisismen.

KATOLSK FORUM

Tirsdag 22. november kl. 20.00:

PAUL CLAUDEL.

II. Kristenmennesket. Ved pater Hallvard Rieber-Mohn. Tekster av Paul Claudel og kortfilmen «PAUL CLAUDEL».

Tirsdag 29. november kl. 20.00:

PSYKOLOGI OG LIVSANSKUELSE. Ved universitetslektor, dr. Per Saugstad.

Tirsdag 6. desember kl. 20.00:

SEKULARISERING OG AVKRISTNING I VÅR TID. Ved pater Albert Raulin.

DOMINIKANERNE

Neuberggt. 15, Oslo

økonomisk hjelp og arbeidskraft. La oss slutte opp om det katolske flyktingearbeid ved å yte etter evne ved kollekten søndag 27. november, ved å huske på flyktingene til jul, og først og fremst, ved alltid å ta dem med i våre bønner.

X.

— Stort sett synes Kirken å være kommet styrket ut av peron-kampen, da mange legfolk, prester og endog biskoper har våknet opp til å se det argentinske religiøse livs på mange måter beske virkelighet. Blant de best informerte av dem er det et utbredt ønske å få arbeide — selv om det vil medføre store ofre — for en gjenoppståen av et sant katolsk samfunn. Så lenge viljen til *det* er levende, er det håp for en bedre religiøs fremtid, samme hvor alvorlige hindringene vil komme til å bli.»

Ikke så galt uten at det er godt for noe . . .

Arbeiderpartilederen, Cipriano Reyes, som hadde tilbragt 7 år i peronistenes fengsel, utbrøt da han ble løslatt etter revolusjonen: «Peron har virkelig gjort et underverk. Han har fått oss ateister til å nærme oss Gud.»

BELGIA

«Vi har tapt skolestriden . . .»

(Privat til S. Olav.)

«Vi har tapt skolestriden. Den nye skoleloven er blitt vedtatt. Folk har mistet kampgleden, så nær som studentene ved universitetet i Louvain som forrige uke holdt opprør og brente plakatene. Det sies at det er en ny strid i vente siden regjeringen akter å utferdige en ny lov angående folkeskolen, så den også vil bli løst fra Kirken og bare lærere med diplom fra statsskolene kan undervise der.

Trass i den svære propaganda som regjeringen og statskolene organiserte i siste skoleåret, har de private skolene fått 4 000 elever mere enn i fjor i mellomskolen. — Statskolene har på noen steder latt barna på folkeskolen flytte opp i de laveste klasser av mellomskolen og har på den måte fått 7 000 flere elever enn i fjor, ettersom de påstår. Men inntil nå har de ikke villet bekjentgjøre hvor mange nye de har fått til siden det er lett å kontrollere, og det ville da vise seg at de hadde tapt. På mange statsmellomskoler har man måtte sløyfe noen klasser og andre er bare delvis besatt. Og dette trass i all den propaganda de har anvendt (så som å utbetale 500 fr. til lærere i statsskolene for hver ny elev de vervet). I Flemalle-Haute ved Liège fikk foreldrene et helt års gratis brensel eller penger for tre måneders husleie hvis de sendte barna sine til statsskolene. De som sendte barna til de katolske skolene, ble oppsagt husleie.»

DE FORENTE STATER

Biskopen av New Orleans bekjemper rasediskrimineringen.

Mgr. Rummel, erkebiskop av New Orleans, innsatte for en tid siden en neger som sogneprest for en menighet i byen. Det ble ikke godtatt. Biskopen forordnet da at kirken ble stengt, og har sendt ut følgende erklæring:

«Den eneste grunn menigheten har gitt for å blande seg opp i denne sak er at presten tilhører den sorte rase. Hendingen er en åpenbar krenkelse av den respekt og forpliktelse som alle katolikker skylder enhver av Guds prester, det er likegyldig hvilken rase, farve og nasjonalitet han tilhører. Det blir ingen gudstjenester før menigheten bestemmer seg for å ta mot den prest vi har mulighet for å sende.»

FRANKRIKE

To nasjoner bygger kirker for hverandre.

En ny kirke er åpnet i Frankrike som er bygget hovedsakelig for gaver fra tyske katolikker. De har skaffet byggematerialer, arbeidskraft og 400 000 kroner.

Den nye kirken er i Le Mans, og ble åpnet av kardinal Grenté som fortalte om de offer mange av givene hadde bragt for å kunne gi bidrag til kirken. Unge menn hadde gitt avkall på tobakk, og en familie hadde latt være å gå på kino et helt år. En del av bidragene var kommet fra land bak jernteppet.

Tyske katolikker har med denne kirken villet vise sin takknemlighet for en kirke som er reist i Spires i den franske okkupasjonszone i Tyskland, for midler gitt av franske katolikker.

INDIA

Parlamentet tar opp «problemet» med de mange konversjoner.

Politiske kretser i India later til å være alarmert av det stadig stigende antall overganger til kristendommen. Et medlem av regjeringen skal ha erklært at hvis ikke overgangen til den kristne lære blir stoppet, vil omkring to millioner

Trekker det fra vinduer og dører?

Det hindrer vi

TETNINGSLISTEMONTASJE A.S

JUEL GUNDERSEN

Huifeldts gate 33

Telefon 55 02 38 - Oslo

hinduere være kristnet i løpet av de neste 10 år. I begynnelsen av oktober begynte en debatt i det indiske parlament som tar sikte på å få innført en offisiell registrering av alle konversjoner, og som gir myndighetene rett til å tillate eller nekte folk å konvertere. Planen går videre ut på at prestene skal forsynes med en «lisens» for å kunne oppta konvertitter i Kirken.

Fødselskontroll ikke i Gandhis ånd.

Fra neste år av vil den indiske regjering innføre fødselskontroll i større målestokk. I 600 byer og 50 000 landsbyer vil «propagandister» motarbeide befolkningens uvilje, og forsøke å overbevise den om at det er et påtrengende behov for fødselskontroll.

En til overflod illustrert brosjyre som har fått titelen «familieplanlegging», blir alt nå spredt rundt om i landet, og søker å tilbringe alle og enhver kunnskap om hvordan barneantallet kan begrenses. Brosjyren anbefales av de øverste myndigheter i landet, og selges som regjeringspublikasjon.

Tidsskriftet «Missi» kommenterer dette med å understreke at regjeringens politikk dermed forråder Gandhis idéer, og at president Nehru på det område står i direkte motsetning til ham. I 1931 skrev Gandhi: «Angående spørsmålet om å begrense barneantallet ved hjelp av kunstige metoder, så har jeg studert det grundig, og korrespondert med kjente menn i Europa og Amerika om dette problem. Jeg er kommet til den bestemte slutning at de kunstige metoder som visse reformatorer vil innføre, kommer til å vise seg å være drepende snarer. Blir slike metoder innført i India, vil de bare medføre store onder for landet.»

ITALIA

Bare 17 bøker på indeks gjennomsnittlig hvert år.

Indeksen over forbudte bøker er ingen hindring for kulturen og fremskrittet, erklærte P. Valentini på den nylig avholdt katolske forfatterkongress i Palermo. Vitenskapsmenn og forskere har full adgang til å konsultere forbudte bøker når de trenger det. Valentini understreket at antallet av bøker som blir satt på indeks ikke har overskredet 17 pr. år i dette århundre.

Blyvinduer
Glassmalerier

til kirker og kapeller

~~~~~

G. A. LARSEN

kunst- og bygningsglassmester

NORDAHL BRUNS GATE 7, OSLO

NEDERLAND

Flere katolske skolebarn enn før.

Ved skoleårets begynnelse var det en tilvekst av katolske skolebarn på 12 % mot foregående år. Antall elever er steget fra 98 900 til 108 600, og skoler fra 378 til 390.

PORTUGAL

Ny radiosender.

En ny sender som har fått navnet «Fatimas stemme», er tatt i bruk av den portugisiske kringkasting. Senderen vil først og fremst formidle festlighetene i Fatima.

PALESTINA

2000 år gammel Bibelutgave!

Utgravninger ved Khirbet Qumran på vestkysten av Det døde hav har bragt for dagen ruinene av «klostret» som tilhørte den jødiske sekten Eseeerne som bl. a. samlet manuskriptene til Det gamle Testamente. Disse ble funnet for noen år siden i huler ved Det døde hav.

Eseeerne var en av de tre ledende jødiske sekter, de andre var fariseerne og sadduceerne. Da samfunnet i Khirbet Qumran ble oppløst i året 68 e. K., må de bibelske manuskriptene være skrevet før den tid. Mynter som er funnet i ruinene, viser at klostret daterer seg fra det annet århundre f. K. Utgravningene begynte i 1951. Det er Jerusalem Bibelskole som foretar dem i samarbeid med en jordansk institusjon.

Dominikanerpateren Roland de Vaux, direktør for Jeru-

salem-skolen, ga nylig på Angelicum-universitet i Roma en oversikt over resultatene fra utgravningene.

SPANIA

Dr. Ortega Y Gasset vendte tilbake til Kirken til slutt.

Få dager før han døde ble den berømte spanske filosof og kritiker, dr. Ortega Y Gasset, forsonet med Kirken etter en lang atskillelse. Dr. Ortega, som døde i Madrid, mottok ofte under sin sykdom besøk av en augustiner munk, Felix Garcia.

SVEITS

Antallet katolikker stiger.

I Freiburg i Sveits er nylig kommet en statistikk om antallet katolikker i landet. Både i de kantonen hvor de hittil har vært i majoritet og i de mer protestantiske kantonen er antallet øket betraktelig. 58 % av katolikkene bor nå i kantonen som hittil har vært ansett som protestantisk eller med en blandet protestantisk og katolsk befolkning. Man regner i dag 823 772 i de katolske kantonen, og 1 117 589 i de andre. For hundre år siden var tallene henholdsvis 735 711 og 285 120. I Sveits er det for tiden i alt 4 715 000 innbyggere.

Før i tiden bodde katolikkene i de mer protestantiske byene meget spredt, og hadde som regel bare en eneste kirke. I dag har f. eks. byen Zürich, 23 sognekirker.

Inntil 1930 var katolikkene samlet hovedsakelig i byene. Men siden da er de begynt å flytte ut av byene og har slått seg ned i landdistriktene. Grunnen er vel at det er blitt mange industrisentrer utover landet, dessuten deltar katolikkene stadig mer i jordbruket.

En gros	Detalj	DRAMMENS MALERFORRETNING	
		Tif. 3916 — 3332	
 Tif. 1366 - 3260		Drammen	
		Inneh. Asbjørn Gundersen	
Artikler for syke- og barnepleien DRAMMEN BANDAGEFORRETNING Øvre Storgt. 7.		HARALD LYCHE & CO. Bøker - Papir - Toalettsaker Sportsartikler - Leketøy	BRØDRENE TRÆGDE Alt i landbruksmaskiner og redskaper Tif. 4880
		Tricotagehuset A/S Torvhallen Spesialforretning i: Tricotage — Ullgarn Telefon 2160	Innramning og amatørarbeide FOTOHUSET Tif. 2958
Drammens Rørleggerforretning A/S Autorisert Rørlegger. Tollbugt. 5. Centralbord 5495		Gustav Thielemann Pølse- og hermetikkfabrikk DRAMMEN	
<i>Forlang</i> Strømper og Trikotasje P. Christensen A.S. - Drammen		A/S Tyri Fabrikker Drammen TYRILYS leveres i alle størrelser og typer	
GUSTAV BØHM & SØN A/S Bakeri og Konditori Drammen		KARLO O. JENSEN Kolonial Tif. 3138	C. H. PEDERSENS EFTF. Bakeri - Konditori og Kaffe Haugesgt. 3. Tif. 2863 Drammen

VEST-TYSKLAND

Kirken forsøker å få en slutt på «onkel-ekteskapene».

Fire katolske prester i Vest-Tyskland møter for retten i den nærmeste fremtid på grunn av at de har foretatt kirkelige vielser uten forutgående borgerlig vielse, slik loven foreskriver. Alle tilfellene gjaldt ektepar som var avhengig av en pensjon de ville miste hvis de inngikk borgerlig ekteskap.

Slike situasjoner er blitt alminnelige i Tyskland etter krigen. En finner fort vekk par som lever sammen som mann og kone selv om de ikke er lovlig gift, da de ikke har råd til å miste pensjonen. Disse former kalles «onkel-ekteskaper», — av den grunn at konen presenterer mannen som sin onkel.

Kirken har alt lenge bekjempet denne tilstand og forsøkt å få saken ordnet på lovformelig vis. Når de fire prester nå møter i retten, er det ment som en prøvesak. Et medlem av Forbundsagen, Karl Weber, som er katolikk, forsøker å få loven forandret. Han støtter seg til det faktum at det tyske konkordat med Vatikanet inneholder en bestemmelse om at når det foreligger alvorlige vanskeligheter av moralsk art, kan det foretas kirkelig vielse selv om den borgerlige seremoni mangler.

Hans forslag får støtte fra lovkomiteén i Forbundsagen, men det ansees ikke for sannsynlig at Forbundsagen samlet kommer til å bifalle noen endring i loven.

Katolikker og protestanter forlanger plass for sine programmer i radio og fjernsyn.

De tyske katolske biskopene var samlet til møte i Fulda i slutten av september, og tok da standpunkt til den tyske lovgivning angående radio og fjernsyn. De ba Staten godkjenne prinsippet om frihet for utsendelser i radio og fjernsyn. I en erklæring understreket de at Staten ikke kan tillate seg å nekte eller begrense urettferdig de rettigheter som tilkommer Kirken eller frie folkelige bevegelser. Når Den katolske kirke har gitt avkall på å bygge en avsenderstasjon i Vest-Tyskland bare til egen disposisjon, venter den at Staten respekterer Kirkens rettigheter på alle de offentlige avsenderstasjonene.

Biskopene ba videre om at Kirken måtte bli representert i kontrollkomiteéene for utsendelsene, at den fikk sin stemmerett der, og endelig at den måtte få tildelt den nødvendige tid i radioprogrammene til utsendelse av religiøse seremonier, og foredrag om emner av alminnelig interesse for katolikker.

På samme tid var det arrangert studiedager i Locum for katolikker og protestanter, hvor de samme spørsmål ble behandlet. En av talerne var redaktøren for den kjente avis «Rheinischer Merkur», dr. Anton Böhm, som sa at Staten viste en stadig stigende tendens til å gjøre inngrep i private organisasjoners rettigheter når det gjaldt radio og fjernsyn.

KRISTIANSAND S.

Konditori og Kafé

W. Nørgaard Jensen

FRUKT- OG GRØNNSAKEFORRETNING

SIGURD SØRENSEN

Begravelsesbyrå

Holbergsgt. 15

A. KRUSE SMITH

Entreprenørforretning

KRISTIANSAND S

HALDEN

SIGURD GRØNNERN

Manufaktur og utstyr

Tlf. 2746

CLAUS LARSEN JR.

Jernvarer & Sportsartikler

Halden

Paul Johannesen

Allt i ur og optik

TELF. 20 11

Gunnar Setterquist
Elektrisk forretning. Aut. installatør
og radioforhandler

Tlf. 1981 og 1733 — Storgt. 1

H.A.H.'s VAREHUS

har det store utvalg

Haakon J. Jørgensen

Rørleggerforretning

Tlf. 2900

ØSTFOLD SNEKKERIFABRIKK

Dører — Vinduer — Trapper

Tlf. 1630

P. Larsens
BEGRAVELSESBYRÅ

Vaterlandsgt. 3
HALDEN

E. Sem A/s

Bøker — Papir — Trykksaker

ARTHUR SKOGH
Byggmester

Nybygging og Reparasjoner
Tlf. 3135

Østlandsk
ELEKTRISK 1/2 -

Lys - kraft - varme - kjøling
Radio

**FREDRIKSTAD BLIK- &
METALVAREFABRIK**

Andresen & Müller

Fredrikstad-firmaer

KLEMET JOHANSEN

Fredrikstad Begravelsesbyrå

Bakgaten 10 - Tlf. 3062

Mek Verksted - Blikkemballasje
og metallvarer av enhver slags -
Jernfat i alle størrelser og for et-
hvert øyemed - Isenkramartikler -
Elektrisk og Autogensveisning -
Stanseartikler.

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRA

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 22 46

Privat 41 64 78 - 69 43 72

OBS!

Ved

adresseforandringer,

vennligst oppgi

den tidligere

adresse!

*All slags
forsikring*

ANTH. B NILSEN & CO'S

ASSURANCE BUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

MICHAEL BERG

Autorisert installatør

Theresegt. 26, Oslo

Telefon 60 24 05

M. GALLUS

OSLO - Etabl. 1847

Leverer alt til leger, sykehus og laboratorier

Spesialforretning i
RUSTFRITT STAL
for sykehusene

KNUT JUUL CHRISTIANSEN

Stortingsplass 7 II

Tlf. 33 36 24 - Oslo

Tlgr.adr.: RUSTFRIKNUT

SYKEHUS - BOLIGER - ØKONOMIAVDELINGER

E. Thune-Larsens
ARKITEKTKONTOR

Dalsveien 33 - Slemdal - Oslo - Telf. 698561

A/s Norsk Medicinsk Varehus

Pilestredet 7 - Telef. 334370 - Oslo

*Sykehusutstyr - Sanitetsmateriell
Brilleoptikk*

VI LEVERER:

Frigidaire
REG. VAREMERKE

KJØLESKAP OG KJØLEANLEGG

Innhent tilbud

LEHMKUHL

N. VOLLGATE 3, OSLO

Joh. Weydahl 1/2

Oslo - Centralb. 681807

KAFFE

og

HERMETIKK

en gros

G. GALLIGANI

PRYD- OG BRUKSKUNST

OSLO

SØREN HANSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

WISBECH
ARTISERELSKAP

Majorstua - Oslo

**MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER**

ERLING MOE

God fisk